

Bibliothèque numérique

medic@

**Costar, Joachim-Jean - candidat /
Duverney, Emmanuel-Maurice -
président. - An tritus chylosim juvet ?**

1725.

***Paris : Typis J. Quillau
Universitatis & Facultatis
Medicinae Typographi
Cote : ms 2326 n°39***

Licence ouverte. - Exemplaire numérisé: BIU Santé
(Paris)

Adresse permanente : http://www.biusante.parisdescartes.fr/histmed/medica/cote?ms02322_ms02337ax05x0039

Typis J. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.

39.

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO.

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA, QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis octavâ Februarii 1725.

M. EMMANUELE MAURITIO DUVERNEY, Doctore
Medico, Regio Anatomies & Chirurgiæ in Horto Regio
Parisiensi, Professore designato, Præsidente.

An tritus chylosim juvet?

I.

EA EST corporis humani fors & conditio, ut semper ad interitum ruat. Quibus legibus conservatur, iisdem sensim labefactatur. Causæ sunt non solum materiæ æthereæ poros & liquores permeantis actio, sed & perpetui solidarum partium sanguinisque ac spirituum motus. Adde necessaria mentis & corporis munia, quæ dum corpus exercent, deterunt. Interim particularum per cutis poros perenniter effluentium, cæterarumque per varios ductus excernendarum jacturâ, perpetuum imminet animali œconomix exitium. Hæc alimentis resarcienda venit. His contra mortem luctamur, aut saltem ei moras injicimus. Duplicis generis assumuntur, solida & liquida: ad ea assumenda duplici sensu, quasi totidem stimulis, fame nempe & siti impellimur. Ea autem neque per vasa distribui, neque ad nutriendum apta fieri poterunt, nisi prius in chylum convertantur.

A

CHYLUS tenuis fluidaque substantia, magnæ elaborationis opus. In hunc transit alimentorum purissima & defœcatissima pars, plurimorum liquorum misturâ, multarumque partium tritu & actione subacta. Quanti momenti sit chyli confectio vel ex hoc uno conjice; ab eo reparatur sanguis, fons uberrimus, unde promanant humorum elapsorum & partium abrasarum supplementa; nempe gelatinosa portio, suum cuique humori, parti cuique succum idoneum promit & suppeditat. Sed quî humor solidas partes regenerat? In vasis perpetuo humorum nisu sensim elongatis attenuatisque vacuola relinquuntur. In hæc particule mole congruentes deferuntur, penetrant, applicantur. Jam minima quæque superficies undequaque interstitia tangit; sic nova corpuscula ad figuram meatuum se fingunt & accommodant, & cum iis firmâ conjunctione coalescentia incuneantur. Demùm ipsam partis nutriendæ naturam & formam induunt. Ita quod prius erat fluidum in consistens corpus abit, & cum ipso solido unum efficitur. Quæris hic effectus unde pendeat potissimum? In promptu sunt tum cordis pulsus, tum arteriarum ictus & constrictiones. Adest vasorum omnium systaltica vis, & continua particularum sese jugiter impellentium trudentiumque successio. His fluidorum cohæsiō cum solidis atque inde in ipsa solida conversio promovetur. Ita intelliges iisdem quæ peperere causis, detrimenta corporis non sine admirabili Creatoris providentiâ refatiri.

III.

INTER officinas in quibus chylus elaboratur, nobilem locum obtinet ventriculus. In eo siquidem dissolvuntur alimenta. Quâ arte dissolvantur interrogas? Motum ventriculi peristalticum attende. Hunc habet à musculosâ tunicâ, quæ fibris varii generis compingitur. Plurimæ à fibris juxta œsophagi longitudinem decurrentibus propagantur; quædam scilicet directè per superiora ventriculi protensæ, quædam obliquè per hujus latera descendunt. Inter has, quæ per sinistrum latus porriguntur arcuum more fibrasubjacentes interfecant. Præcipua autem fibrarum species circularium nomine insignitur, quod quasi totidem circuli ventriculum in orbem cingant & ambient. Hæ superficiem universam amplectuntur; circa pylorum glomerantur densissimè. Motum ventriculi proprium juvant alia organa, ipsum & cæteras partes succi nutritii præparationi & distributioni inservientes alternis vicibus comprimentia. Diaphragma & abdominis musculos intellige, quorum ope perennibus intervallis subiguntur ac teruntur alimenta. Sed quorsum, inquires, motus ventriculi: non aliâ arte diversas ciborum partes accuratius cum liquoribus in ven-

triculo contentis misceri, aut ab iis æquabiliter imbui conjicias. Sic aliquatenus aqua saponacea panni linei manibus vel palmulâ compressi intervalla subit, sordes ab iis deturbatura. Quin & attendas succi per nervos affluentis copiam. Is fibras in motum adigit, liquoribus vim addit. Hinc facilius esse solet digestio. Quid si aër in alimentis contentus vi suâ elasticâ ad dividendas eorum partes inserviat? Quid si liquor gastricus ad emollienda, separanda, disjungenda, atque etiam incidenda alimenta comparatus esse videatur? His inchoatur feliciter in ventriculo chylosis, ipsius motu non parùm promota. Hic leniter contenta succutiens, & partitis vicibus modò hæc, modò illac impellens, ea liquidis omni ex parte penetranda & dividenda objicit. Hujusmodi tritum (nec enim majori opus) in homine perutilem indicat petita ex variâ ventriculi animantium fabricâ comparatio.

I V.

QUÆ non ruminant ut Equi, uno quidem at valido illo & musculo ventriculo gaudent. In ruminantibus multiplex tritus apparatus. Quædam ut bos, ovis, quatuor ventriculis instruuntur. In primo seu magno ventre receptum aliquandiù pabulum hujus postea fibrarum repetito succussu, concurrente motu diaphragmatis, in œsophagum remittitur. Hunc duplex fibrarum ordo in modum spiræ contortarum valdè contractilem efficit. Per eum rudiores boli ad os denuò mandendi dentibusque contundendi validiùs, transmittuntur. Hinc salivæ copiâ quàm maximâ imbuti in reticulum decidunt, cujus interna superficies quasi cancellata, favi cellulas, sed irregulares exhibet. Earum parietes pabulo incidendo aptissimi, mordaci asperitate, quâ serrarum dentes æmulantur. Deindè intra folia omasi tanquàm torcularis cujusdam compressum & attritum, potu per aquæ ductum advecto diluitur, & diutiùs asservatum reciproco delinatur apicum affrictu. Postremò inde vi contractionis expulsum in abomasum effluit; ibi fibrarum blando motu agitatur, & liquoris per glandulas affusi accessu perficitur. In ayibus ventriculum carneum reperies. Hic quatuor constat musculis. Duo laterales valdè crassi, durâ & callosâ membranâ intus operiuntur. Hi sese invicem comprimunt, ut si palmæ motibus perpetuis alternisque artè jungantur distraherentur. Sic conteruntur cerealia à liquido tum ex ore tum ex bulbo glanduloso copiosius manante irrigata. In o insectis quæ nemo spernat, qui bene noverit (nam vel in minimis & artificium & artificem suspicias) plures etiam obrigere ventriculi. Exemplo sint talpa Imperati & alia in quibus tres occurrunt. Piscium verò multorum fauces, palatum, dentium quâdam armaturâ, quorundam ventriculi eadem muniuntur. Os in aliis pavimento stratum lapideo cernitur. Quot in organorum varietate, tritus instrumenta digestionis allaborant!

QUOD analogia ex variis animalibus desumpta suadet, id sola chyli in homine ad sanguinem via, seu potius partium huic famulantium actio abundè confirmat. Alimenta primùm in ore dentibus fracta & contrita, salivâ uberiore perfusa, linguæ motu circumacta & ad fauces propulsa, œsophagi compressivâ contractione in ventriculum delabuntur. Ibi à fibris muscularibus versantur, agitantur, premuntur, pinuntur, in ea interim agente vividius ventriculi liquore. Observa pariter in intestinis vermicularem motum: hujus ope *chylus* cum variis liquidis, præsertim in duodeno, committitur. Insuper alterantibus & reciprocis respirationis motibus perpetuò subigitur. Lacteorum oscula in papillas intimæ intestinorum tunicæ hiantia, subit? (eas in villorum familiâ ne reponas) tunc viarum angustias magis ac magis attenuatur. At quem tritum in globosis mesenterii glandulis reperias? Imò ibi in millenas guttulas dividitur. Nec solum copiosis scaturientis indè lymphæ rivis dilui putes. Morricum præterea fibrarum elatere agitur, impellitur, acceleratur. Ubi autem ad lumbare receptaculum appulit (hujus figura ab animantibus in homine discrepat) fibrarum diaphragmatis inferiorum contractione pressus, verberatus, in canalem thoracicum repetitis truditur ictibus. Demùm arteriæ magnæ cui incumbit, & ipsius quos præterlegit ramorum impulsionebus, quasi totidem oscillis, valvularum adminiculo sublevatus, tunditur magis ac conteritur.

Ergo tritus chylosim juvat.

Domini Doctores disputaturi.

<i>M. Le Roy de Saint Aignan.</i>	<i>M. Andreas-Josephus Seron.</i>	<i>M. Antonius Pepin.</i>
<i>M. David Vasse.</i>	<i>M. Thomas-Renatus Gafnier.</i>	<i>M. Petrus Azevedo.</i>
<i>M. Jacobus-Julianus Carrel.</i>	<i>M. Philippus Davier de Breville.</i>	<i>M. Joannes Herment, Medicus Regis ordinarius.</i>

Proponebat Parisiis, **JOACHIMUS-JOANNES COSTAR,**
Parisiinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H.

M. DCC. XXV. à sextâ ad meridiem.

Typis J. QUIRAU Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1725.